

2021: het jaar tussen de twee stormen

Ook 2021 werd beheerst door de Covid-pandemie, een gezondheids crisis waarin angst, argwaan, teleurstelling, eenzaamheid en somberheid zich liet gelden, ook bij hen die niet fysiek geraakt werden.

De beperkende maatregelen en lockdowns trokken ook een zware wissel op ondernemers, medewerkers en zzp'ers in (onderdelen van) sectoren als horeca, detailhandel en de cultuursector.

Een grote verantwoordelijkheid kwam op de zorg en overheid te liggen. De pandemie, in meerdere varianten, bleek lastig in te dammen. Met vereende krachten zijn zowel de vaccins als de Europese en Nederlandse tijdelijke steunpakketten ontwikkeld. Daardoor heeft het bedrijfsleven de Covid-pandemie kunnen doorstaan en zijn werknemers en ondernemers niet collectief in een financiële crisis gestort.

Het bedrijfsnieuws in 2021 bracht hernieuwde aandacht voor activistische beleggers, mogelijke afsplitsingen, overnames en natuurlijk het vertrek van Shell uit Nederland. Vanuit historisch oogpunt mag de stap van Shell betreuenswaardig zijn, vanuit aandeelhoudersperspectief is de lang gekoesterde wens tot vereenvoudiging van de structuur begrijpelijk.

Daarnaast schrikte in april 2021 een andere grote naam, Philips, de markt op met een grootschalige terugroepactie voor apparaten tegen slaapapneu. Gebruik van deze apparatuur zou gezondheidsrisico's met zich mee brengen. De US Food & Drug Administration concludeerde na onderzoek dat Philips al sinds 2015 signalen kreeg dat de apparaten niet deugdelijk waren en dat het concern hier niet adequaat naar handelde. Dat Philips stap voor stap erkent dat de impact groter is dan oorspronkelijk naar buiten is gebracht, heeft vanzelfsprekend onze aandacht.

De beurs hield zich qua koersontwikkeling goed in 2021. Met name de technologie-aandelen lieten grote koerswinsten op de borden zien, mede gevoed door de extreem lage rente. Maar er waren ook donkere wolken zichtbaar.

Dat gold allereerst voor de zichtbare impact van klimaatverandering op onze leefomgeving. In de commissie waarin overlegd wordt om de Nederlandse code voor goed ondernemingsbestuur te moderniseren, zijn meerdere voorstellen behandeld om de gedragscode meer toekomstbestendig te maken. De VEB heeft consequent aangedrongen het fundament nu te versterken om de komende jaren grote uitdagingen als de klimaattransitie succesvol aan te kunnen gaan. Dit vergt de meest krachtige combinatie van ondernemingen en beleggers. De klimaattransitie moet centraal komen te staan in de rapportages van bedrijven. We moeten voorkomen dat Nederland in zijn aanpak achter Europese initiatieven aan blijft hobbelen.

Daarnaast is begin 2022 de oorlog teruggekeerd op het Europees continent. We dachten dat een einde was gemaakt aan de voor de Europese en trans-Atlantische samenwerking destructieve Trump dynastie. Dat 'fake news' had afgedaan. Dat we in een rustiger geopolitieke landschap weer diplomatieke banden konden aangaan. Totdat Poetin de tijd rijp achtte om een oorlog te beginnen tegen een soeverein Oekraïne, bewapend met 'fake news' en politieke inmenging en terreur in alle vezels van de Russische samenleving. Wat we zien is een gerichte, waanzinnige en vulgaire poging tot totaalvernietiging, grote stromen Oekraïense vluchtelingen en een zeer somber toekomstperspectief.

Dat perspectief moet ons tot uitdaging aanzetten. De diplomatieke banden tussen de 'westerse' landen worden plots steviger dan ooit. De pandemie heeft ons geleerd dat als we samenwerken, elkaar steunen en strijdbaarheid tonen, we de grootste crisis achter ons kunnen laten. Ik